

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین مناطق آزاد تجاری - صنعتی

تدوین:

گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc
ایران. اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها
عنوان و نام پدیدآور : مجموعه قوانین مناطق آزاد تجاری- صنعتی/تدوین گروه علمی
موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.
مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری : ۴۴۵ ص؛ ۵/۱۴×۲۱/۱۴ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۴۱-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : بندرها و مناطق آزاد -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Free ports and zones — Law and legislation — Iran
شناسه افزوده : موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش. گروه علمی
رده بندی کنگره : KMH۳۶۵۴/۵/۱۲۸ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی : ۳۴۳/۵۵۰۹۶۷
شماره کتابشناسی ملی : ۵۳۶۰۴۴۱

نام کتاب : مجموعه قوانین مناطق آزاد تجاری- صنعتی
ناشر : چتر دانش
تدوین : گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
نوبت و سال چاپ : دوم- ۱۴۰۰
شمارگان : ۵۰۰
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۴۱-۴
قیمت : ۲۵۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خم‌نیری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chat@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

- قانون تفسیر شمول حکم موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکتها و مؤسسات تابعه وزارتخانهها به سازمانهای مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۶۶/۰۹/۲۲ ..... ۱۶
- قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکتها و مؤسسات تابعه وزارتخانهها مصوب ۱۳۶۶/۰۹/۲۲ ..... ۱۷
- قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۰۶/۰۷ ..... ۱۸
- تصویب نامه راجع به مواد (۴) و (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ ..... ۲۶
- قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۳/۱۱ ..... ۲۷
- قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۰۷/۰۴ ..... ۳۸
- قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸ ..... ۳۹
- قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند، مراغه، آستارا و سهلان مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸ ..... ۴۰
- آیین نامه چگونگی ایجاد مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۳/۰۳/۱۱ ..... ۴۱
- آیین نامه هزینه خدمات مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۰۶ ..... ۴۵

قانون ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ایجاد سیزده منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ ..... ۴۷

آیین‌نامه اجرایی اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۷ ..... ۴۹

دستورالعمل و روش اجرایی آیین‌نامه اخذ عوارض در مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب ۱۳۷۳/۰۷/۰۹ ..... ۵۳

آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۱۱/۲۵ ..... ۷۵

آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۷/۰۹ ..... ۷۹

آیین‌نامه چگونگی اداره اماکن عمومی مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۷/۰۹ ..... ۱۱۰

آیین‌نامه مرزبانی مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۷/۰۹ ..... ۱۱۴

آیین‌نامه اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۰۹/۰۹ ..... ۱۱۸

دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۶/۱۳ ..... ۱۲۸

آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری-صنعتی

مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۹..... ۱۵۴
دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در
مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۹۳/۰۹/۱۸ (موضوع تبصره ۴
ماده ۵۲ آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد)..... ۱۹۱
آیین‌نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب
۱۳۹۲/۱۲/۲۰..... ۲۰۳
آیین‌نامه صدور روایید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی
مصوب ۱۳۹۴/۰۸/۱۴..... ۲۰۶
مقررات صادرات، واردات و امور گمرکی مناطق آزاد تجاری- صنعتی
جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۱۹..... ۲۰۹
مقررات سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری
اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۲/۱۹..... ۲۱۷
مقررات اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد
تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۲/۱۹..... ۲۲۳
مقررات امنیتی و انتظامی مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری
اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۰۷/۰۹..... ۲۳۳
مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری-
صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۰۶/۰۲..... ۲۳۷
اساس‌نامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی چابهار مصوب

- ۲۴۷..... ۱۳۷۳/۰۳/۳۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی قشم مصوب
- ۲۵۴..... ۱۳۷۳/۰۳/۳۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی کیش مصوب
- ۲۶۱..... ۱۳۷۳/۰۳/۳۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی ارسباران (جلفا)
- مصوب ۲۶۸..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی اروند (آبادان- خرمشهر) مصوب ۲۷۵..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی انزلی مصوب
- ۲۸۲..... ۱۳۸۳/۰۱/۰۱
- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی ماکو مصوب
- ۲۸۹..... ۱۳۸۹/۱۰/۰۵
- ضوابط ثبت شرکتها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۲۹۶. ۱۳۷۲/۰۲/۰۴
- شرح وظایف و اهداف دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۳۰۳..... ۱۳۷۲/۰۷/۱۲
- چگونگی اعمال نظارت شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی بر
- فعالیت‌ها مصوب ۳۰۶..... ۱۳۷۴/۰۲/۰۴

انتقال کالاهای مرجوعی از گمرکات کشور به مناطق آزاد مصوب
۱۳۷۴/۰۵/۰۹..... ۳۰۷

تصویب‌نامه راجع به کارت‌های مسافری مناطق آزاد مصوب
۱۳۷۴/۰۵/۱۸..... ۳۰۸

نحوه حل‌وفصل اختلافات بین دستگاه‌های دولتی و سازمان‌های
مناطق آزاد مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۰۸..... ۳۰۹

نحوه تهیه و اجرای نظامنامه فرهنگی سازمان‌های مناطق آزاد مصوب
۱۳۷۶/۰۳/۲۷..... ۳۱۰

جاری بودن وصول دو درصد (۲٪) هزینه اقامت هر شب یک مسافر
موضوع ماده (۵۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در
موارد معین در مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۷۶/۰۸/۲۵..... ۳۱۶

تصویب‌نامه راجع به واحدهای تولید مستقر در مناطق آزاد تجاری-
صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۷۷/۰۷/۱۸..... ۳۱۷

اجازه واردات درصدی از کالاهای تولید شده در مناطق آزاد تجاری-
صنعتی و مناطق موضوع بند «د» تبصره (۲۵) قانون برنامه دوم
توسعه... به داخل کشور مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴..... ۳۱۸

تصویب‌نامه در خصوص معافیت کالاهای تولیدشده در داخل کشور
که به مناطق آزاد تجاری- صنعتی حمل می‌شوند از سپردن پیمان
ارزی مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۱۱..... ۳۲۰

- تصویب نامه راجع به تعیین نحوه تامین مالی و راهکارهای
اصلاحی برای بهبود عملکرد مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب
۱۳۸۲/۰۲/۲۱ ..... ۳۲۱
- تصویب نامه راجع به اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا در سال از
مناطق آزاد تجاری- صنعتی به داخل کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۹ ..... ۳۲۸
- اتخاذ تصمیماتی راجع به واگذاری زمین مورد نیاز دانشگاه‌های
دولتی در مناطق آزاد مصوب ۱۳۸۴/۰۶/۰۵ ..... ۳۲۹
- ضوابط ثبت و اعطای تابعیت جمهوری اسلامی ایران به شناورها در
مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۰۴ ..... ۳۳۰
- تعیین تکلیف ورود کالاهای مستعمل بازسازی شده از مناطق آزاد
تجاری- صنعتی به داخل کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۸ ..... ۳۳۹
- تصویب نامه در خصوص کاهش سود بازرگانی واردات کالاهای تجاری
مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۰ ..... ۳۴۰
- دستورالعمل تهیه و تنظیم طرح‌های عمرانی سازمان‌های مناطق
آزاد در چارچوب سیاست‌های راهبردی و توسعه‌ای مناطق مصوب
۱۳۹۱/۰۵/۱۴ ..... ۳۴۱
- دستورالعمل اجرایی کمک به نواحی هم‌جوار توسط سازمان‌های منطقه
آزاد تجاری- صنعتی (ردیف ۴۰۲۰۰) مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۱۴ ..... ۳۴۸
- تصویب نامه در خصوص واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در

خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد
تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۱۵ ..... ۳۵۲
تصویب‌نامه در خصوص تشکیل شورای عالی مناطق آزاد تجاری-
صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۰۳ ..... ۳۵۳
تصویب‌نامه در خصوص تعیین برنامه فرهنگی، اجتماعی و گردشگری
مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۲/۰۶/۰۵ ..... ۳۵۴
دستورالعمل ماده (۲۱) آیین‌نامه مالی و معاملاتی سازمان‌های
مناطق آزاد تجاری- صنعتی «دریافت و مصرف هدایا و کمک‌ها»
مصوب ۱۳۹۲/۰۹/۰۹ ..... ۳۶۰
دستورالعمل واگذاری تنخواه‌گردان موضوع ماده (۹) آیین‌نامه
مالی و معاملاتی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب
۱۳۹۲/۰۹/۰۹ ..... ۳۶۱
تصویب‌نامه اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود خودروهای سواری
و تعیین محدوده تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد مصوب
۱۳۹۳/۰۶/۱۹ ..... ۳۶۵
تصویب‌نامه در مورد ورود و ترخیص خودروهای سواری با حجم
موتور (۲۵۰۰) سی‌سی و نحوه تردد خودروهای با پلاک مناطق آزاد
مصوب ۱۳۹۳/۰۶/۲۳ ..... ۳۶۶
برنامه راهبردی ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد در مناطق

آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۴/۰۹/۰۸ ..... ۳۶۷

تصویب‌نامه در خصوص تعیین عوارض دریافتی توسط سازمان‌های مناطق آزاد از کالاهایی که به صورت تجاری از مناطق آزاد تجاری- صنعتی به سرزمین اصلی وارد می‌شوند مصوب ۱۳۹۶/۰۲/۱۷ ۳۷۸

تصویب‌نامه در خصوص حفظ کاربری اراضی کشاورزی در محدوده سازمان‌های مناطق آزاد تجاری- صنعتی مصوب ۱۳۹۶/۰۴/۱۴ ۳۷۹

تصویب‌نامه در خصوص تشکیل کارگروه جهت تعیین سهمیه ورود کالای همراه مسافر و فهرست آن از هریک از مناطق آزاد تجاری- صنعتی به سرزمین اصلی برای هر سال مصوب ۱۳۹۷/۰۱/۱۹ ..... ۳۸۰

ضوابط مربوط به نقل و انتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی بیمه‌شدگان در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۲ ..... ۳۸۲

دستورالعمل مربوط به ذخایر و اندوخته‌های فنی مؤسسات بیمه ثبت‌شده در مناطق آزاد مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۳۰ ..... ۳۸۴

دستورالعمل مربوط به سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه ثبت‌شده در مناطق آزاد مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۳۰ ..... ۳۸۸

دستورالعمل مربوط به ذخایر و اندوخته‌های قانونی مؤسسات بیمه ثبت‌شده در مناطق آزاد مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۳۰ ..... ۳۹۳

ضوابط اعطای نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی در مناطق آزاد

جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۰۴/۰۳ ..... ۳۹۵

آیین‌نامه تشکیل بازارچه‌های مرزی مصوب ۱۳۷۱/۰۵/۱۱ ..... ۳۹۷

اجازه تأسیس بازارچه‌های مشترک مرزی در بعضی مناطق به وزارت

کشور مصوب ۱۳۷۲/۰۴/۲۸ ..... ۳۹۸

تصویب‌نامه راجع به تعیین مقررات مربوط به مبادلات مرزی و

بازارچه‌های مرزی و واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در

خارج از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند مصوب

۱۳۷۲/۱۰/۱۵ ..... ۳۹۹

فهرست ۲۸ قلم کالای موضوع قسمت (ج) بند (۱) تصویب‌نامه جلسه

مورخ ۱۳۷۶/۰۲/۱۷ ..... ۴۰۷

تصویب‌نامه راجع به صادرات کالا در بازارچه‌های مرزی مصوب

۱۳۷۷/۰۳/۰۳ ..... ۴۰۹

تصویب‌نامه راجع به کالاهای قابل ورود توسط دارندگان کارت

مبادلات مرزی تعاونی‌های مرزنشینان مصوب ۱۳۷۷/۰۸/۰۶ ..... ۴۱۱

تصویب‌نامه راجع به صادرات و واردات کالا در بازارچه‌های مرزی

مصوب ۱۳۷۷/۱۱/۱۴ ..... ۴۱۳

دولت در خصوص ضوابط و نحوه فعالیت بازارچه‌های مرزی مصوب

۱۳۷۸/۰۵/۱۶ ..... ۴۱۵

آیین‌نامه مربوط به تعیین مناطق ممنوعه تردد و اسکان اتباع خارجی

در مرزهای کشور مصوب ۱۳۸۰/۰۷/۰۳ ..... ۴۱۶

تصویب‌نامه راجع به آیین‌نامه مربوط به تعیین مناطق ممنوعه تردد
و اسکان اتباع خارجی در مرزهای کشور مصوب ۱۳۸۱/۰۲/۱۷ ۴۱۸

تصویب‌نامه در خصوص مناطق تحت کنترل گمرک در مناطق و
بازارچه‌های مرزی مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۱۳ ..... ۴۱۹

تصویب‌نامه در خصوص ورود (۴۱) قلم کالای مورد نیاز مرزنشینان
مصوب ۱۳۹۵/۰۳/۱۶ ..... ۴۲۰

تصویب‌نامه در خصوص تعیین وضعیت بازارچه‌های مشترک مرزی
(حذف، ایجاد، ادغام، انتقال و ابقا) مصوب ۱۳۹۶/۰۴/۱۴ ..... ۴۲۳

آیین‌نامه ساماندهی مبادله در بازارچه‌های غیررسمی موقت مرزی
مصوب ۱۳۹۶/۰۵/۰۷ ..... ۴۲۴

تصویب‌نامه در خصوص ضوابط ورود کالا از جمهوری ترکمنستان برای
عرضه در بازارچه مشترک مرزی باجگیران مصوب ۱۳۷۶/۰۲/۱۷ ..... ۴۲۹

فهرست کالاهای جمهوری ترکمنستان برای عرضه در فروشگاه
این کشور در شهر مشهد، موضوع بند (۲) تصویب‌نامه جلسه مورخ
۱۳۷۶/۰۲/۱۷ ..... ۴۳۰

اجازه تأسیس دو بازارچه مشترک مرزی در مناطق گرمی و پارس‌آباد
در استان اردبیل مصوب ۱۳۷۷/۰۳/۰۳ ..... ۴۳۲

اجازه ایجاد بازارچه مرزی در منطقه خسروی به وزارت کشور مصوب

- ۴۳۳..... ۱۳۷۹/۰۴/۲۹
 اجازه تأسیس بازارچه مشترک مرزی در منطقه مهران از استان
 ایلام و بندر جاسک، شهر هرمز، منطقه تیاب و بندرکنگ در استان
 هرمزگان به وزارت کشور مصوب ۱۳۷۹/۰۷/۱۳ ..... ۴۳۴
 تصویب‌نامه راجع به احداث بازارچه مرزی در منطقه سرپل ذهاب
 استان کرمانشاه مصوب ۱۳۸۰/۰۸/۰۲..... ۴۳۵
 تصویب‌نامه راجع به ایجاد بازارچه مشترک مرزی صیادی پسابندر در
 شهرستان چابهار مصوب ۱۳۸۰/۰۷/۱۱ ..... ۴۳۶
 تصویب‌نامه راجع به جابه‌جایی بخشی از سهمیه سالیانه بازارچه‌های
 مرزی به سهمیه مبادلات مرزی استان سیستان و بلوچستان مصوب
 ۱۳۸۰/۰۷/۱۱..... ۴۳۷
 اتخاذ تصمیماتی در خصوص ورود کالا از کشور ترکمنستان به
 فروشگاه آن کشور در مشهد از محل بازارچه مرزی باجگیران مصوب
 ۱۳۸۳/۰۳/۳۱..... ۴۳۸
 اجازه احداث بازارچه مرزی در پرسه سو، دهلران، کوزه‌رش گلینجک
 و میل ۴۶ مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۲۷..... ۴۳۹
 تصویب‌نامه درخصوص احداث بازارچه مرزی در شهرستان لامرد
 مصوب ۱۳۸۶/۰۱/۳۱..... ۴۴۰
 تصویب‌نامه درخصوص ایجاد بازارچه مرزی در مناطق ابوموسی،

سیریک، بندرلنگه، شیو (پارسیان) و کرگان (میناب) در استان
هرمزگان مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۰۲ ..... ۴۴۱

تصویب‌نامه در خصوص انتقال بازارچه مرزی (میل ۷۵) به محل چاه
عبدالهی (میل ۷۸) مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۰ ..... ۴۴۲

تصویب‌نامه در خصوص استفاده از کارت مبادلات مرزی برای
سرپرستان خانوارهای ساکن در روستاهای مرزی استان‌های
کردستان، آذربایجان غربی، کرمانشاه و سیستان و بلوچستان مصوب
۱۳۹۰/۰۵/۲۳ ..... ۴۴۳

تصویب‌نامه در خصوص واردات کالا توسط کارگران ایرانی شاغل در خارج
از کشور و مسافرانی که به کشور وارد می‌گردند، در مناطق آزاد تجاری-
صنعتی ماکو، بندر انزلی، ارس و اروند مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۱۵ ..... ۴۴۵

قانون تفسیر شمول حکم موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساس نامه شرکتها و مؤسسات تابعه وزارتخانهها به سازمانهای مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب ۱۳۶۶/۰۹/۲۲

موضوع استفساریه:

با توجه به مفاد ماده (۵) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ آیا سازمانهای مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز از مصادیق مؤسسات و شرکتهای تابعه وزارتخانهها که طبق مجوزهای قانونی ایجاد شده یا می‌شوند، موضوع ماده واحده قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساس نامه شرکتها و مؤسسات تابعه وزارتخانهها مصوب ۱۳۶۶ محسوب می‌شوند؟

نظر مجلس:

با توجه به صراحت ماده (۵) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ که اعلام می‌دارد «هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود و این شرکتها و شرکتهای وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصر بر اساس این قانون و اساس نامه‌های مربوط اداره خواهند شد.» و با عنایت به اینکه قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال ۱۳۷۲ بوده و موخر و حاکم بر قانون «تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساس نامه شرکتها و مؤسسات تابعه وزارتخانهها مصوب ۱۳۶۶» می‌باشد لذا سازمان مناطق آزاد از مصادیق ماده واحده مصوبه سال ۱۳۶۶ نمی‌باشد.

**قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه
شرکت‌ها و مؤسسات تابعه وزارتخانه‌ها
مصوب ۱۳۶۶/۰۹/۲۲**

ماده واحده- به موجب این قانون، تصویب و یا انجام هرگونه تغییر و اصلاح در اساس‌نامه مؤسسات و شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌ها که طبق مجوزهای قانونی ایجاد شده یا می‌شوند، با کسب مجوز از مجلس شورای اسلامی در هر مورد بنا به پیشنهاد وزارت ذی‌ربط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی برعهده هیئت وزیران خواهد بود.

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۰۶/۰۷

قسمت اول: اهداف

ماده ۱- به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می‌شود مناطق ذیل را به‌عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید.

الف- منطقه آزاد جزیره کیش

ب- منطقه آزاد قشم حداکثر به وسعت سیصد کیلومتر مربع به هم پیوسته در ضلع شمال شرق جزیره در محدوده‌های که هیئت وزیران تعیین خواهد نمود.

ج- منطقه آزاد چاه‌بهار

تبصره ۱- مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲- محدوده آبی مجاور آزاد که قلمرو آن به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، منحصراً در خصوص فعالیت‌های مربوط به سوخت‌رسانی کشتی‌ها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.

تبصره ۳- ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۲- درآمد سازمان‌های مناطق آزاد صرفاً بایستی در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد هزینه گردد. کمک‌های سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی هم‌جوار) صرفاً با تصویب

هیئت دولت امکان‌پذیر بوده و هر گونه کمک دیگری تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

قسمت دوم: تعاریف

ماده ۳- در این قانون واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود.

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی.

مجلس: مجلس شورای اسلامی.

قسمت سوم: وظایف

ماده ۴- هیئت وزیران مسئولیت:

الف- تصویب آیین‌نامه‌ها و هماهنگ نمودن کلیه فعالیت‌های هر منطقه.

ب- تصویب اساس‌نامه سازمان و شرکت‌های تابعه.

ج- تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه و عملکرد صورت‌های مالی سازمان‌های مناطق.

د- تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق با تأیید فرماندهی کل قوا.

ه- اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های مناطق.

را به عهده خواهد داشت.

ماده ۵- هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود. این شرکت‌ها و شرکت‌های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصرأ بر اساس این قانون و اساس‌نامه‌های مربوط اداره خواهد شد و در موارد پیش‌بینی نشده در این قانون و اساس‌نامه، تابع قانون تجارت خواهند بود.

ماده ۶- سازمان توسط هیئت‌مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد

شد. اعضای هیئت‌مدیره توسط هیئت وزیران انتخاب خواهند شد. مدیرعامل سازمان که ریاست هیئت‌مدیره را به عهده خواهد داشت، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضاء هیئت‌مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه‌های اقتصادی و زیربنایی منطقه می‌باشد. انتخاب مدیر عامل و اعضای هیئت‌مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است. عزل مدیر عامل و اعضای هیئت‌مدیره با همان مراجع انتخاب‌کننده می‌باشد. هیئت وزیران مسئولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد.

ماده ۷- سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب هیئت وزیران نسبت به تشکیل شرکت‌های لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می‌شود، اقدام نماید.

قسمت چهارم: مقررات عمومی

ماده ۸- سازمان و شرکت‌های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی با رعایت اصول قانون اساسی برای انجام طرح‌های عمرانی و تولیدی مشارکت کنند. اختلاف‌ها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقد شده بر حسب توافق‌ها و تعهدهای قراردادی دو طرف، رسیدگی و حل و فصل می‌شود.

ماده ۹- وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت می‌توانند برای ارائه تسهیلات و خدمات در محدوده هر منطقه قراردادهای لازم را در حدود مصوبه‌های هیئت وزیران با سازمان یا شرکت‌های تابع آن منعقد نمایند. شرایط این گونه قراردادهای به نحوی خواهد بود که موجب حفظ موقعیت رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها گردد.

ماده ۱۰- سازمان هر منطقه می‌تواند هیئت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشتی، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید.

ماده ۱۱- صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز، ایجاد بنا و تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، در مورد مشاغل

که متصدی مستقیم ندارند در محدوده منطقه فقط در اختیار سازمان می‌باشد.
ماده ۱۲- مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روایدید برای اتباع خارجی به موجب آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳^۱- اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت بیست سال^۲ از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضای پانزده سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیئت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۴- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اعم از مسافری و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می‌باشد.

ماده ۱۵- واردات کالای تولید شده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیئت وزیران از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.

ماده ۱۶- ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می‌شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود.

ماده ۱۷- کالاهایی که برای به‌کارگیری و مصرف در منطقه از داخل کشور به مناطق حمل می‌گردند، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است ولی صادرات

۱- قانون تفسیر راجع به ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۰۱/۲۱:

ماده واحده- معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳ قانون فوق‌الذکر در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یادشده نیز قابل اعمال می‌باشد.

۲- اصلاحی ۱۳۸۸/۰۳/۰۶

آنها از منطقه به خارج تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود.

ماده ۱۸^۱ - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید انجام می‌شود.

تبصره ۱^۲ - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساس‌نامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

تبصره ۲^۳ - افتتاح شعبه توسط بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری اعم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۳^۴ - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیئت وزیران تعیین می‌شود.

تبصره ۴^۵ - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود. واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون‌مرزی اخذ نموده‌اند از انجام معاملات به ریال ایران ممنوع هستند.

ماده ۱۹ - سازمان می‌تواند برای اجرای طرح‌های زیربنایی و تولیدی در قالب برنامه و بودجه مصوب خود نسبت به تأمین و تضمین اعتبار از منابع داخلی و خارجی با تصویب هیئت وزیران اقدام نماید. بازپرداخت این اعتبارات فقط از محل درآمدهای سازمان انجام خواهد شد.

ماده ۲۰ - ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیت‌های اقتصادی در هر منطقه آزاد می‌باشد. مقررات لازم برای جلب و حمایت سرمایه‌گذاری در هر منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجی‌ان در فعالیت‌های هر منطقه به

۱- اصلاحی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۲- الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۳- الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۴- الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۵- الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱- سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیئت وزیران و از محل دارایی‌های خود یا از طریق عقد قرارداد با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه نسبت به تضمین سرمایه‌های خارجی در مقابل خسارات ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن تا حد تعهدات مندرج در قراردادهای مربوطه اقدام نماید.

ماده ۲۲^۱- ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی‌ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتادویکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیئت وزیران انجام می‌شود.

تبصره ۲- ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می‌شود.

ماده ۲۳- سازمان می‌تواند در محل‌های لازم دفتر نمایندگی تأسیس نماید.

ماده ۲۴- نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیئت وزیران و با رعایت برنامه‌های عمرانی هر منطقه تعیین می‌گردد. سازمان هر منطقه مسئول اجرای مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است.

تبصره ۲- ساکنین ایرانی جزائر موضوع مناطق آزاد همانند سایر نقاط کشور دارای کلیه حقوق مالکیت عرصه و اعیان می‌باشند. سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است برابر قوانین و مقررات سند مالکیت به نام اشخاص صادر نماید.^{۲،۳،۴}

۱- الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۲- اصلاحی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰

۳- اکثریت وزرای عضو شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسات مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵، ۱۳۷۲/۱۲/۱۶ و ۱۳۷۲/۱۲/۲۳ با توجه به اختیار تفویضی هیئت وزیران (موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۱۵/ت/۲۱۱هـ- مورخ ۱۳۷۲/۰۷/۰۸) به استناد ماده (۲۴) قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران»- مصوب ۱۳۷۲- آیین‌نامه نحوه استفاده از زمین و منابع ملی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران را تصویب نمودند. آیین‌نامه مذکور خواهد آمد.

۴- نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه شماره ۷/۹۴/۷-۷۶۷-۱۳۹۴/۰۳/۳۰

شماره پرونده ۲۰۴۳-۱۱۸-۹۳

سؤال

به طوری که مستحضر هستید، اصل نهم قانون اساسی، و همچنین تبصره یک ماده ۲۴ قانون چگونگی اداره

ماده ۲۵- رییس و مدیران سازمان هر منطقه، مدیران عامل و اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های تابعه، کلیه وزرا و رؤسای سازمان‌های دولتی، رؤسای قوه‌قضاییه و دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری، دادستان کل کشور، رییس سازمان بازرسی کل کشور و معاونان و مشاوران آنان و نمایندگان مجلس، استانداران، شهرداران و معاونان ایشان و وابستگان درجه یک آنان مجاز به داشتن سهام در شرکت‌هایی که توسط سازمان هر منطقه ایجاد می‌شود و همچنین شرکت‌های خصوصی که در محدوده منطقه فعالیت دارند نمی‌باشند.

ماده ۲۶- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۷- به‌منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های مناطق آزاد، حسب مورد با تایید وزیر ذی‌ربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد:

الف- دستگاه‌های اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رییس هیئت‌مدیره و مدیرعامل سازمان‌های مناطق آزاد تفویض نمایند.

مناطق آزاد، مصوب ۱۳۷۲/۰۶/۰۷، انتقال مالکیت اراضی به اتباع خارجی را منع نموده است. نظر به اینکه حسب ماده یک قانون راجع به ثبت شرکت‌ها، هر شرکتی که در ایران تشکیل شود و مرکز اصلی آن در ایران باشد، شرکت ایرانی محسوب می‌شود و با لحاظ اینکه مالکیت بعضی از شرکت‌های ثبت شده در ایران، متعلق به اتباع خارجی است و یا قسمتی از سهام شرکت متعلق به اتباع خارجی می‌باشد، آیا واگذاری مالکیت عرصه اراضی مناطق آزاد، به شرکت‌های اخیرالذکر، قانونی است؟

نظریه شماره ۷/۹۴/۷۶۷- ۱۳۹۴/۰۳/۳۰

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه‌قضاییه

هرچند مطابق ماده یک قانون راجع به ثبت شرکت‌ها، هر شرکتی که در ایران تشکیل شود و مرکز اصلی شرکت در ایران باشد، شرکت ایرانی محسوب می‌گردد، اما اگر سرمایه شرکت متعلق به خارجیان باشد، گرچه شرکت، ایرانی محسوب گردد، ولی چون امتیاز تشکیل شرکت به خارجیان داده می‌شود، در صورتی که شرکت تجاری، صنعتی، کشاورزی، معدن و خدمات باشد، با توجه به اصل ۸۱ قانون اساسی، تشکیل چنین شرکتی به کلی ممنوع است. علاوه بر اینکه سایر قوانین نباید مغایر با قانون اساسی باشد، اساساً چون قانون اساسی بعد از قانون راجع به ثبت شرکت‌ها تصویب شده و وارد برآن است، از این جهت نیز اصل ۸۱ قانون اساسی حاکم بر موضوع است. اضافه بر مطالب فوق، ماده ۲۲ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران، ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی را با رعایت اصل ۸۱ قانون اساسی پذیرفته است. همچنین ماده ۲ قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ و مصوب ۱۳۸۱/۰۳/۰۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام و بندهای الف، ب، ج، د و تبصره های آن و مواد ۴ و ۳ و مواد بعدی آن، نحوه پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی را توضیح داده و در حال حاضر باید بر اساس قانون جدید عمل گردد.

ب^۱ - مدیران، روسا و سرپرستان دستگاه‌های اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رییس هیئت‌مدیره و مدیر عامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می‌شوند.

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- حکم مذکور در این ماده شامل شعب و نمایندگی مؤسسات خارجی و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی نیز خواهد بود.

ماده ۲۹^۳- تأسیس و فعالیت بورس‌ها با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق آزاد براساس مقررات مجاز و تابع آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر بیست‌وشش ماده و چهار تبصره در جلسه روز یکشنبه هفتم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۰۶/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱- الحاقی ۱۳۵۷/۰۴/۲۴

۲- الحاقی ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

۳- الحاقی ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

تصویب نامه راجع به مواد (۴) و (۱۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۹

۱- ورود کالا در سال ۱۳۸۲ تا معادل سیصد و شصت (۳۶۰) میلیون دلار از مناطق آزاد تجاری- صنعتی به داخل کشور، موضوع تبصره (۴۰) بودجه سال جاری مناطق آزاد موضوع تصویب نامه شماره ۳۲۴۳۲/ت/۲۸۳۷۰ ک مورخ ۱۳۸۲/۰۶/۱۱ می تواند به صورت تجاری یا همراه مسافر (به جز کالاهای حجیم) انجام گیرد.

۲- سود بازرگانی کالاهایی که به صورت تجاری از مناطق آزاد تجاری- صنعتی کشور به سرزمین اصلی وارد می شود معادل عوارض دریافتی از کالاهای یادشده توسط مناطق مزبور و حداکثر معادل پانزده درصد (۱۵٪) ارزش سیف کالاهای مذکور کاهش می یابد. میزان واردات کالا به این صورت، سالانه حداکثر (۱/۵) میلیارد دلار خواهد بود.

۳- سازمان های مناطق آزاد تجاری- صنعتی مسئولیت فراهم کردن جاذبه های لازم را برای تحقق امور فوق به عهده خواهند داشت.

۴- گمرک ایران از طریق استقرار در مبادی خروجی و ارتباط همزمان ماشینی با گمرک مناطق آزاد تجاری - صنعتی، نظارت بر حسن اجرای این تصویب نامه را به عهده خواهد داشت.

قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۳/۱۱

قسمت اول: هدف

ماده ۱- به منظور پشتیبانی از فعالیتهای اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیب) به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان‌هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

تبصره ۱- در مناطق ویژه اقتصادی که برای فعالیتهای معین ایجاد شده‌اند، تعیین محدوده جغرافیایی، طرح جامع و کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز هریک از آنها به موجب این قانون و با پیشنهاد دبیرخانه و تصویب هیئت وزیران خواهد بود.

تبصره ۲- ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

قسمت دوم: تعاریف و کلیات

ماده ۲- در این قانون واژه‌های زیر به جای نام‌ها یا عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: منطقه ویژه اقتصادی.

سازمان: سازمان هر منطقه ویژه اقتصادی.

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد.

ماده ۳- هیئت وزیران در اجرای این قانون، مسئولیتهای زیر را نیز بر

عهده دارد:

الف- تعیین و یا تغییر سازمان مسئول منطقه اعم از دولتی و غیردولتی.
 ب- نظارت بر فعالیت‌های مناطق در چارچوب برنامه‌ها و اهداف آنها.
تبصره ۱- هیئت وزیران می‌تواند در صورت نیاز، سازمانی دولتی را به منظور اداره منطقه ویژه ایجاد نماید. اساسنامه این سازمان‌ها بنا به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- تعیین سازمان مسئول منطقه از بین اشخاص حقوقی غیردولتی منوط به تملک (یا واگذاری رسمی دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه موردنظر توسط اشخاص حقوقی غیردولتی، قبل از صدور مجوز هیئت وزیران می‌باشد. ضابطه تغییر سازمان مسئول منطقه در چنین صورتی تابع قراردادی می‌باشد که با رعایت این قانون فی‌مابین دبیرخانه و سازمان منعقد می‌شود.

ماده ۴- سازمان می‌تواند مطابق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، علاوه بر خدماتی که دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌نمایند در قبال ارائه خدمات عمومی زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی وجوهی را دریافت نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به کار تولید کالا و خدمات فعالیت دارند، برای فعالیت در محدوده منطقه از پرداخت هرگونه عوارض معمول در کشور معاف می‌باشند.

ماده ۵- فعالیت‌های سازمان منطقه صرفاً در حدود فعالیت‌هایی است که براساس این قانون مجاز می‌باشد.

ماده ۶- بودجه سالانه هر منطقه که توسط سازمان دولتی اداره می‌شود در چارچوب سیاست‌گذاری و رعایت برنامه‌های دولت تهیه و طبق مفاد اساس‌نامه مربوط به تصویب خواهد رسید.

ماده ۷- صدور مجوز برای انجام فعالیت‌های اقتصادی، عمرانی، ساختمانی و فرهنگی و آموزشی و خدماتی مطابق سیاست‌ها و مقررات دولت و در چارچوب طرح جامع و کالبدی مصوب هر منطقه در اختیار سازمان مسئول آن منطقه می‌باشد.

تبصره - در موارد تخلف از سیاستها و مقررات یادشده در فوق دستگاههای ذی ربط مراتب را به سازمان مسئول منطقه اعلام می نمایند و سازمان مکلف به رفع تخلف می باشد.

قسمت سوم: مقررات ورود و صدور کالا

ماده ۸- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی پس از ثبت در گمرک از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان معاف بوده و مشمول محدودیتها و ممنوعیتهای مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیتها و ممنوعیتهای قانونی و شرعی نمی شود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یادشده در فوق تابع مقررات صادرات و واردات می باشد.

تبصره ۱- کالاهایی که برای به کارگیری و مصرف از سایر نقاط کشور به مناطق حمل می گردند از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است. ولی صادرات آنها از مناطق به خارج از کشور تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۰۷/۰۴ می باشد.

تبصره ۲- کالاهای صادراتی که تشریفات صدور (اعم از بانکی و اداری) آنها به طور کامل انجام شده پس از ورود به منطقه صادرات قطعی تلقی می گردد.

تبصره ۳- مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می شود تابع مقررات ورود موقت بوده پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه بدون تنظیم اظهارنامه و پروانه صادراتی یا حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می گردد.

ماده ۹- ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع می باشد.

ماده ۱۰- واردکنندگان کالا به مناطق می توانند تمام یا قسمتی از کالاهای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی معامله که توسط سازمان منطقه صادر

خواهد شد به دیگران واگذار نمایند. در این صورت دارنده قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره- مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبدأ برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانک‌های کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده ۱۱- کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کاررفته در آن مجاز و تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

تبصره ۱- نحوه تعیین ارزش افزوده در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می‌باشد. سود بازرگانی منظور شده در حقوق ورودی خودرو و قطعات منفصله آن با رعایت ماده (۷۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ می‌باشد.

ماده ۱۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

ماده ۱۳- مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه‌های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال می‌گردد.

قسمت چهارم: مقررات سرمایه‌گذاری و ثبت

ماده ۱۴- نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجی‌ان در فعالیت‌های هر منطقه

بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است بر اساس درخواست سازمان منطقه و طبق آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکت‌هایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند منصرف از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و همچنین ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه.

ب- تفکیک املاک و مستغلات واقع در منطقه با نظر سازمان منطقه و صدور اسناد مالکیت تفکیکی ذی‌ربط با رعایت قوانین جاری کشور.

قسمت پنجم: مقررات متفرقه

ماده ۱۶- امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه براساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری-صنعتی خواهد بود.

ماده ۱۷- هرگونه حقوق مکتسبه اشخاص حقیقی و حقوقی قبل از ایجاد منطقه معتبر بوده و ادامه فعالیت آنان در چارچوب طرح جامع منطقه مجاز خواهد بود.

ماده ۱۸- وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت در حیطه وظایف قانونی، خدمات لازم از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را در حدود امکانات و با نرخ‌های مصوب جاری در همان منطقه جغرافیایی به مناطق ارائه خواهند نمود.

ماده ۱۹- مناطق موجود تابع این قانون بوده و سازمان‌های مسئول مناطق ویژه اقتصادی که تا تاریخ تصویب این قانون ایجاد گردیده‌اند جهت ادامه فعالیت خود مکلفند حداکثر ظرف یک سال (از تاریخ تصویب این قانون) وضعیت خود را با این قانون تطبیق دهند.

ماده ۲۰- محدوده مناطق ویژه اقتصادی جزو قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشد و گمرک مکلف است با رعایت مفاد ماده (۸) این قانون

در مبادی ورودی و خروجی آنها به منظور اعمال مقررات مربوط به صادرات و واردات استقرار یابد.

ماده ۲۱- فعالیت‌های درون هر منطقه به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۲۲- سازمان مسئول دولتی می‌تواند مستحذات و اراضی متعلق به خود در منطقه را براساس قیمت کارشناسی واگذار نماید.

تبصره- نقل و انتقال اراضی موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بهره‌بردار با رعایت کاربری اراضی، موکول به ارائه گواهی پایان کار که از سوی سازمان هرمنطقه صادر می‌گردد، خواهد بود.

ماده ۲۳- از تاریخ تصویب این قانون در مناطقی که سازمان مسئول آنها دولتی یا وابسته به دولت باشد، کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگل‌ها و مراتع در امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به عهده سازمان مسئول آن منطقه می‌باشد.

ماده ۲۴- اعمال امور حاکمیتی طبق قوانین موضوع بر عهده دولت می‌باشد.

ماده ۲۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۶/۰۳/۰۱

ماده ۱- در این آیین‌نامه، واژه‌ها و عبارات‌های زیر به جای عبارات‌های مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران.

ب- گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

پ- شورای عالی: شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی

ت- دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی.

ث- قانون: قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی

ج- منطقه: منطقه ویژه اقتصادی

چ- سازمان منطقه: شخص حقوقی دولتی و یا غیردولتی که بنا به پیشنهاد دبیرخانه توسط شورای عالی تعیین می‌شود و مسئولیت اداره منطقه را عهده‌دار می‌باشد.

ماده ۲- طرح‌های جامع و کالبدی مناطق توسط سازمان منطقه تهیه می‌شود و با پیشنهاد دبیرخانه به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

ماده ۳- گزارش توجیهی و پیش‌نویس لایحه ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید توسط دبیرخانه تهیه و پس از تأیید شورای عالی به هیئت وزیران ارائه می‌شود.

ماده ۴- مدیر منطقه توسط سازمان منطقه منصوب می‌شود.

ماده ۵- تعیین سازمان منطقه موکول به تملک و تصرف اراضی مورد نظر قبل از صدور مجوز هیئت وزیران می‌باشد.

ماده ۶- سازمان منطقه می‌تواند علاوه بر خدماتی که دستگاه‌های اجرایی ارائه می‌کنند، بهای خدمات عمومی، زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلائی، انبارداری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی و رفاهی را

که رأساً در منطقه ارائه می‌کند، از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت کند. تعرفه وجوه مذکور که باید متناسب با خدمات مربوط و با هدف حفظ موقعیت رقابتی هر منطقه باشد، توسط سازمان منطقه تنظیم و جهت تأیید به شورای عالی ارائه می‌شود. شورا ظرف یک ماه نسبت به بررسی و تأیید یا اصلاح تعرفه‌های مزبور اقدام کند، در غیر این صورت تعرفه‌های پیشنهادی تأیید شده تلقی خواهد شد.

تبصره ۱- رعایت ضوابط نظام مهندسی و همچنین استفاده از خدمات مهندسان مشاور و پیمانکاران واجد صلاحیت فنی در مورد خدمات مهندسی لازم‌الرعایه است.

تبصره ۲- سازمان‌های مناطق مکلفند تمهیدها و فرصت‌های لازم را جهت ارائه خدمات یادشده توسط بخش غیردولتی فراهم کنند. در این صورت نرخ تعرفه خدمات مذکور توسط سازمان‌های مسئول منطقه تعیین و اعمال می‌شود.

ماده ۷- سازمان مسئول منطقه موظف است هنگام صدور مجوز فعالیت، سیاست‌ها و مقررات دولتی را رعایت و اعمال کند.

تبصره - در صورت عدم انطباق مجوزهای صادر شده توسط سازمان با سیاست‌ها و مقررات دولتی، مسئولیت جبران خسارت‌های احتمالی به اشخاص حقیقی و حقوقی بر عهده سازمان خواهد بود.

ماده ۸- مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری- صنعتی مجاز و مستلزم ارائه اظهارنامه گمرکی بدون هیچ‌گونه تشریفات دیگر می‌باشد.

تبصره - تضمین سازمان منطقه برای یک بار و یا سالیانه نیز مورد قبول گمرک ایران خواهد بود.

ماده ۹- کالاهایی که از سایر نقاط کشور به منظور تعمیر یا تکمیل به منطقه وارد و پس از تکمیل یا تعمیر به کشور اعاده می‌شوند، به میزان ارزش قطعات و مواد تعویض یا اضافه شده که منشاء خارجی داشته باشند، مشمول حقوق ورودی براساس مقررات صادرات و واردات می‌باشند.

ماده ۱۰- اعاده عین کالای وارد شده از خارج به کشور یا اعاده کالای وارد شده از سایر نقاط کشور به داخل کشور در صورت ارائه اطلاعات

مربوط به ورود کالاهای مذکور بدون هرگونه تشریفات با مجوز سازمان منطقه بلامانع است.

ماده ۱۱- مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد می‌شوند، تابع مقررات ورود موقت بوده و پس از پردازش، تبدیل یا تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه با حداقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه می‌شوند.

ماده ۱۲- مؤسسات حمل‌ونقل و صاحبان یا دارندگان وسایل نقلیه مکلفند هنگام ورود وسیله نقلیه به منطقه، یک نسخه تصویر یا رونوشت از برنامه هر قلم از محصولات خود را به ضمیمه فهرست کل بار به سازمان منطقه و گمرک مستقر در منطقه به‌منظور اعمال نظارت‌های قانونی تسلیم کنند.

ماده ۱۳^۱- تعیین ارزش افزوده موضوع ماده (۱۱) قانون بر عهده کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های صنایع و معادن و بازرگانی، جهاد کشاورزی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، دبیرخانه و منطقه مربوطه است که در محل دبیرخانه تشکیل می‌شود.

تبصره ۱^۲- مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به‌کاررفته در کالای تولیدی که توسط کمیسیون فوق‌الذکر تعیین می‌شود کالای داخلی محسوب و در هنگام ورود به سایر نقاط کشور از پرداخت کلیه حقوق ورودی معاف می‌باشد.

مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی می‌باشد.

تبصره ۲- ورود کالای مازاد بر ارزش افزوده تولیدشده در منطقه به داخل کشور مجاز و حقوق ورودی صرفاً به مواد اولیه و قطعات خارجی به‌کاررفته در آنجا تعلق خواهد گرفت.

ماده ۱۴- مهلت توقف کالاهای واردشده به منطقه توسط سازمان منطقه

۱- اصلاحی ۱۳۹۵/۱۲/۲۱

۲- اصلاحی ۱۳۸۶/۰۸/۱۳

تعیین می‌شود. سازمان می‌تواند در ظهر قبض انبار منطقه مهلت را به‌عنوان شرط ضمن عقد قید کند و به امضای صاحب کالا برساند و در این ضوابط ذکر کند که چنانچه صاحب کالا در مهلت تعیین‌شده کالای خود را خارج نسازد و یا تعیین تکلیف نکند، پس از گذشت یک ماه از اخطار کتبی به اقامتگاه قانونی صاحب کالا، سازمان مجاز است رأساً نسبت به اجرای ضوابط مورد عمل خود اقدام کند.

تبصره- صاحب کالا شخص حقیقی و یا حقوقی و یا قائم‌مقام قانونی او و یا متصدی حمل است که مانیفست کالا یا قبض انبار تفکیکی و یا ظهرنویس شده به نام او صادر شده است.

ماده ۱۵- ثبت شرکت‌ها و یا شعب نمایندگی شرکت‌هایی که قصد فعالیت در منطقه ویژه اقتصادی را دارند صرف‌نظر از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و نیز ثبت مالکیت‌های مادی و معنوی در منطقه بر اساس درخواست سازمان منطقه برعهده اداره ثبت اسناد و املاک مربوط و طبق ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۱۴۵۳/ت/۱۵۰۱۱ک مورخ ۱۳۷۴/۰۲/۳۰ و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

تبصره- در مناطق ویژه اقتصادی کلیه وظایف و اختیارات موضوع بندهای (۳) و (۶) ماده (۱) و مواد (۲) و (۳) تصویب‌نامه مزبور به اداره ثبت اسناد و املاک مربوط محول می‌شود.

ماده ۱۶- تفکیک املاک و مستغلات منطقه و صدور اسناد مالکیت در منطقه صرفاً با درخواست سازمان منطقه توسط اداره ثبت اسناد و املاک مربوط انجام می‌شود. انتقال املاک و مستغلات در منطقه بین اشخاص حقیقی و حقوقی در هر مرحله با اطلاع سازمان و رعایت مقررات مربوط امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره- صدور اسناد مالکیت تفکیکی موکول به ارائه پایان کار صادرشده توسط سازمان منطقه می‌باشد.

ماده ۱۷- امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار و تأمین اجتماعی، قرارداد کار، شرایط کار و مراجع حل اختلاف آنها بر اساس مقررات اشتغال

نیروی انسانی، بیمه و تأمین اجتماعی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی، موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۳۴۳۳/ت۲۵ک مورخ ۱۳۷۳/۰۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

تبصره- عبارت «مناطق آزاد تجاری- صنعتی» در تصویب‌نامه مذکور برای اجرا در مناطق ویژه اقتصادی با عبارت «مناطق ویژه اقتصادی» جایگزین می‌شود.

ماده ۱۸- سازمان‌های مناطق موظفند آمار صادرات و واردات ماهانه خود را به وزارت بازرگانی، گمرک، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه ارسال کنند.

ماده ۱۹- دبیرخانه موظف است در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌ها بر عملکرد مناطق نظارت کامل نموده و گزارش آن را هر شش ماه یک بار به شورای عالی ارائه کند. مناطق نسبت به عملکرد خود در قبال شورای عالی پاسخ‌گو می‌باشند.

تبصره- در اجرای این وظیفه قانونی، دبیرخانه مکلف به بررسی کلیه اسناد و مدارک سازمان بدون هیچ‌گونه استثنا اعم از دفاتر، پرونده‌ها، قراردادهای و مکاتبات می‌باشد و سازمان نیز موظف به همکاری با دبیرخانه است.

ماده ۲۰- مواردی که در قانون و این آیین‌نامه تعیین تکلیف نشده باشد، بر طبق مقررات صادرات و واردات و امور گمرکی عمل خواهد شد.

قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۰۷/۰۴

ماده ۱- به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان ماکو منطقه آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران ایجاد نماید.

کلیه فعالیت‌های موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن در منطقه آزاد تجاری- صنعتی ماکو که محدوده جغرافیایی آن برابر نقشه پیوست می‌باشد، مجاز است.

تبصره- دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.

ماده ۲- به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های سیستان و بلوچستان (سیستان)، کردستان (مریوان)، خراسان جنوبی (بیرجند)، فارس (سه منطقه لامرد، نیریز و کازرون)، خراسان رضوی (دوغارون)، آذربایجان غربی (سلماس)، اصفهان (کاشان)، چهارمحال و بختیاری (شهرکرد)، تهران (شهرری)، همدان (جهان آباد)، گلستان (اترک)، بوشهر (منطقه اقتصادی شمال استان بوشهر)، سمنان (دو منطقه دامغان و سمنان)، کرمانشاه (اسلام آباد غرب)، اردبیل (نمین)، خوزستان (بندر امام خمینی «ره»)، مازندران (نوشهر)، ایلام (مهران) و کرمان (دو منطقه جازموریان و رفسنجان) در محدوده‌هایی که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۳/۱۱ اداره خواهند شد.

قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های هرمزگان (پارسیان و لاوان)، یزد (فولاد اردکان و صدوق)، مرکزی (کاوه، زرنديه (ایرانیان) و زرنديه ویژه مبلمان و دکوراسیون)، خراسان شمالی (بجنورد)، خراسان رضوی (سبزوار و کاشمر)، لرستان (بروجرد)، گیلان (لاهیجان)، فارس (جهرم)، کرمانشاه (قصر شیرین)، اصفهان (شهرضا)، سمنان (گرمسار)، کردستان (بانه)، آذربایجان شرقی (سراب و بستان آباد)، سیستان و بلوچستان (میرجاوه- زاهدان)، همدان (ملایر) و خوزستان (شوش) منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید. مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ اداره خواهند شد.

قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند، مراغه، آستارا و سهلان مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های آذربایجان شرقی (سهند مراغه و سهلان) و گیلان (آستارا) در محدوده‌های که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مناطق ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ اداره می‌شود.